

РЕШЕНИЕ

№ 1812

гр. София, 08.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Д СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Калина Анастасова

Членове: Силвана Гълъбова
МАРИЯ ЕМ. МАЛОСЕЛСКА

при участието на секретаря Илияна Ив. Коцева
като разгледа докладваното от Силвана Гълъбова Въззивно гражданско дело
№ 20211100515297 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл.258 – 273 ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на ответника „Н.М.У.“ ЕООД срещу решение от 15.09.2021 г. по гр.д. №44550/2020 г. на Софийския районен съд, 38 състав, в частта, в която жалбоподателят е осъден да заплати на В. АНТ. М. сумата от 10 000,00 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, ведно със законната лихва, считано от 23.08.2020 г. до окончателното изплащане, както и разноски по делото.

В жалбата се твърди, че решението на СРС е неправилно, необосновано, постановено в нарушение на материалния и процесуалния закон. Поддържа, че първоинстанционният съд не е посочил правна квалификация на предявения иск, което е недопустимо. Сочи, че съдът не е обсъдил всички събрани по делото доказателства и фактически твърдения и не е отчел възприетите „прагове на защита“, тъй като ищецът е известна и позната в обществото личност. Твърди още, че съдът не е обсъдил, че ответното дружество не е автор на процесните снимки, нито е възложител и не носи отговорност за тях, както и че посочените в исковата молба изрази не представляват обида и клевета по смисъла на НК, а са оценка и коментар на поведението на лицата. Твърди също, че по делото не е установено наличието на претърпени от ищеца вреди, респ. техният размер. Предвид изложеното жалбоподателят моли въззивния съд да отмени решението и да отхвърли изцяло предявения иск, а в условията на евентуалност – да бъде намален размерът на присъденото обезщетение. Претендира разноски.

Въззиваемата страна В. АНТ. М. в срока за отговор по чл.263 ал.1 ГПК оспорва жалбата и моли решението на СРС да бъде потвърдено. Претендира разноски.

Решението не е обжалвано от ищеца в частта, в която предявеният осъдителен иск е отхвърлен за разликата над посочения по-горе размер, поради което е влязло в законна сила в тази му част.

Съдът, като обсъди доводите във въззивната жалба относно атакувания съдебен акт и събраните по делото доказателства, достигна до следните фактически и правни изводи:

Жалбата е подадена в срок и е допустима, а разгледана по същество е **частично основателна**.

Съгласно разпоредбата на чл.269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата с изключение на случаите, когато следва да приложи императивна материалноправна норма, както и когато следи служебно за интереса на някоя от страните – т.1 от ТР №1/09.12.2013 г. по тълк.д. №1/2013 г. на ОСГТК на ВКС. Настоящият случай не попада в двете визирани изключения, поради което въззивният съд следва да се произнесе по правилността на решението само по наведените оплаквания в жалбата.

Процесното първоинстанционно решение е валидно и допустимо. Неоснователни са доводите на въззивника, че обжалваното решение е недопустимо, тъй като СРС не е посочил правната квалификация на предявения иск. Основанието на чл.270 ал.3 ГПК за обезсилване на решението на първоинстанционния съд е налице само при разгледан непредявен иск - когато в нарушение принципа на диспозитивното начало в гражданския процес решаващият съд се е произнесъл извън определеният от страните по спора предмет на делото и обхвата на търсената от ищеца защита, т.е. по предмет, за който не е бил сезиран, или когато е определил предмета на делото въз основа на обстоятелства, на които страната не се позовава, тъй като е разгледан иск на непредявено основание, но не и при непосочване на правната квалификация на предявения иск. В случая първоинстанционният съд не се е отклонил от диспозитивното начало и се е произнесъл по предмета на спора, за който е бил сезиран, т.е. разгледал е заявените от ищеца факти, макар и да не е посочил основанието на предявения иск.

Решението е частично неправилно поради следните съображения:

СРС, 38 състав, е сезиран от В. АНТ. М. с искова молба, уточнена пред въззивния съд, с която срещу ответника „Н.М.У.“ ЕООД е предявен иск с правно основание чл.49 вр. чл.45 ЗЗД за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди от публикувана на 23.08.2020 г. в електронното издание „Лира.BG“ статия със заглавие „Гаджето на А. му кръшка с блондинка“, в която се съдържат обидни и клеветнически твърдения: „обърна резбата“; „интимничи с палавата Ц.П.“; „отново бе заловен на кръшка на половинката си този път с жена“; „дватамата открито се натискат и мляскат на плажа“; „сенчест бизнес“, и от публикуван снимков материал, който е създаден и качен без знанието и съгласието на ищеца.

Основен принцип в правото е, че всеки носи отговорност само за своите деяния. В чл.49 ЗЗД е предвидено изключение от това общо правило, като е предвидено, че този, който е възложил на друго лице някаква работа, отговаря за вредите, причинени от негово противоправно действие при или по повод изпълнението и. За възникване на отговорност по чл.49 ЗЗД е необходимо да бъдат установени следните предпоставки: вреди, причинени на пострадалия, вредите да са причинени от лице, на което ответникът е възложил някаква работа, да са причинени от противоправно действие при или по повод изпълнението на работата, възложена от ответника и причинителят на вредата да има вина за причиняването и. Непозволеното увреждане е сложен юридически факт, елементи на които са: деяние /действие или бездействие/, вредата, противоправността на деянието, причинна връзка и вината, съединени от правна норма в едно единство. Деянието трябва да е противоправно и виновно, вината се предполага до доказване на противното, а основният елемент на непозволеното увреждане е вредата и тя се схваща като промяна чрез смущение, накръняване и унищожаване на имуществото, телесната цялост и здраве, душевност и

психическо състояние на човека. Причинната връзка е обединяващият елемент на всички останали елементи, за да е налице фактическия състав на непозволеното увреждане, като вината не се предполага, а следва да се докаже от увредения.

По делото не е спорно, че ответното дружество има качество на възложител по отношение на автора на процесните статии, поради което е пасивно легитимирана страна по предявения иск. В тази връзка съдът приема, че ответникът отговаря за вредите, причинени от съдържащите се в нея обидни изрази и неверни и клеветнически твърдения по отношение на ищеца.

Разпоредбата на чл.39 ал.1 КРБ прокламира правото на всеки да изрази мнение и свободно да го разпространи - писмено или устно, чрез звук или изображение. Ако това право не се използва, за да се увреди доброто име на другото /ал.2/, изразяването и разпространяването на мнение не е противоправно. Поради това всякакви твърдения и оценки за дадена личност могат да се разпространяват свободно, ако не засягат честта и достойнството и. Ако се касае за лице, чието име се коментира или се предполага във връзка с обществен въпрос, свързан с неговия пост, дейност или занятие, изразяването на мнения с негативна оценка, които са във връзка с този пост, дейност или занятие, не съставлява противоправно поведение. Ако са разпространени оценъчни съждения, те не подлежат на проверка за вярност - такива съждения съставляват коментар на фактите, а не възпроизвеждане на обстоятелства от обективната действителност. За вярност могат да бъдат проверявани само твърденията за конкретни факти, разпространени с печатно произведение, доколкото позорят адресата. Но и в този случай издателят не носи отговорност, ако позорящите факти са верни.

Възможната колизия на прокламирани права - в случая между свободата на словото, от една страна и засягане чрез упражняването и на правата и доброто име на гражданите, от друга страна, е уредена с чл.39 ал.2 и чл.41 ал.2 КРБ. С посочените разпоредби изрично е предвидено, че свободата на словото не е абсолютна, а се разпростира до пределите, след които вече се засягат други конституционно защитени ценности - каквито са правата и доброто име на гражданите. Прокламираната с чл.40 ал.1 КРБ свобода на печата и другите средства за масова информация е свързана с правото на личността и на социалната общност да бъдат информирани по представляващи интерес въпроси. В нейното съдържание, обаче, не се включва предоставена възможност за разпространяване на неверни данни, нито на данни с негативен подтекст, засягащи лични граждански и човешки права. Въпросът за баланса на посочените конституционно защитени ценности /свободата на словото и доброто име на гражданите/ се решава конкретно въз основа на обстоятелствата на всеки отделен случай.

Според решение №62/06.03.2012 г. по гр. д. №1376/2011 г. на IV ГО на ВКС, оценъчните съждения не могат да се проверяват за тяхната вярност - те представляват коментар на фактите, а не възпроизвеждане на обстоятелства от обективната действителност. За вярност могат да бъдат проверявани само фактическите твърдения, но не и оценката на фактите. Не е противоправно поведението при изказани мнения с негативна оценка, пряко или косвено засягащи конкретно лице, когато името му се коментира или се предполага във връзка с обществен въпрос, свързан с неговия пост, дейност или занятие. Такива оценки не могат да ангажират отговорността на автора им за обезщетяване на причинени неимуществени вреди на адресата, ако не засягат достойнството на личността, т.е. ако не съставляват обида. За всеки конкретен случай подлежи на изследване и преценка дали конкретно изказване или публикация с негативно спрямо засегнатото лице съдържание, освен оценка и мнение по обществен въпрос, не обективира и твърдение за конкретен злепоставящ факт, в рамките на зададените в ИМ основания /арг. от решение №484/09.06.2010 г. по гр.д. №1438/2009 г., III ГО на ВКС/.

ЕСПЧ също прави разграничение между фактическо твърдение и оценъчно съждение

като оценката не подлежи на доказване /решение от 08.07.1986 г. по делото Лингенс срещу Австрия/.

Процесната статия е със заглавие „Гаджето на А. му кръшка с блондинка“ и подзаглавие „В. обърна резбата, интимничи с палавата Ц.П. на Слънчев бряг“, и в нея се съдържат и посочените в исковата молба изрази: „Гаджето на А. – мачото със сенчест бизнес...“; „Мускулестият левент отново бе заловен да кръшка половинката си, този път с жена.“; „Двамата открито се натискат и мляскат на плажа...“, като статията е придружена със снимков материал от плажа.

От показанията на свид. И.М. се установява, че процесната статия е публикувана по снимки, които са били изпратени анонимно в офиса на дружеството, като в профила на едно от лицата на снимките /Ц.П./ в Инстаграм също е имало публикувана снимка, на която тя е на плажа.

От показанията на свид. В.Т. се установява, че ищецът се е чувствал обиден от публикацията, че е изневерявал на А. и ходил с други жени, която статия и свидетелят е прочел, както и че ищецът се е притеснил доста от реакцията на неговите роднини и близки, затворил се е в себе си, имало е промяна в поведението му. Свидателят сочи още, че ищецът се е обидил най-много от твърденията, че се занимава с лихварство, както и че не му е известно да има регистрирани на името на ищеца търговски дружества.

От показанията на свид. Ц.Ц. се установява, че ищецът след процесната статия е спрял да тренира, защото са го свързвали с незаконен бизнес и хората ще го коментират.

Настоящият съдебен състав намира, че сочените от ищеца изрази от процесната публикация са основание за ангажиране отговорността на ответника, тъй като използваните словоформи са обидни или клеветнически - представляват възпроизвеждане на обстоятелства от обективната действителност, т.е. същите имат характер на фактически твърдения, и съдържа обидни, крайно негативни изказвания. Изразът „мачото със сенчест бизнес“ внушава, че ищецът се занимава с незаконна и престъпна бизнес дейност според разпространеното и общоприето значение на фразеологизма „сенчест бизнес“. Този факт не бе установен в настоящото производство от ответника, поради което само на това основание публикацията сочи на неправомерност, тъй като не са спазени правилата за добра журналистическа практика, вменияваща задължение за публикуване само на достоверна и проверена информация. С изразите „Гаджето на А. му кръшка с блондинка“, „В. обърна резбата, интимничи с палавата Ц.П. на Слънчев бряг“, „Мускулестият левент отново бе заловен да кръшка половинката си, този път с жена.“; „Двамата открито се натискат и мляскат на плажа...“ ищеца е обвинявана в аморално и обществено укоримо поведение в личния му живот, тъй като изневерява на партньора си, които изказвания биха били възприемани като обидни, независимо от субективното отношение на адресата към същите, и са такива с оглед общоприетите морални и социални критерии за допустими норми в общуването. Ирелевантно за отговорността за вреди по чл.45 ЗЗД, респ. по чл.49 ЗЗД, е дали деянието представлява престъпление по смисъла на НК, респ. процесните изрази представляват обида и клевета по смисъла на НК.

Съгласно чл.32 ал.2 КРБ никой не може да бъде следен, фотографиран, филмиран, записван или подлаган на други подобни действия без негово знание или въпреки неговото изрично несъгласие освен в предвидените от закона случаи. Забраната, предвидена в чл.32 ал.2 КРБ не е абсолютна, тъй като може да се дерогира от закон – т.е. в личната сфера на индивида е допустима намеса, но само в случаи, изрично определени по основание и ред в закон – чл.32 ал.2, пр. посл.

Дерогиране на забраната по чл.32 ал.2 КРБ е предвидено с разпоредби в Закона за специалните разузнавателни средства /ЗРС/. Съгласно чл.1 ал.2 ЗРС при използването на специалните разузнавателни средства временно се ограничават неприкосновеността на личността и жилището, и тайната на кореспонденцията и на другите съобщения. В същият

закон се съдържа правна уредба на специалните разузнавателни средства, съответно редът за осигуряване и прилагането им. Цитираната забрана в чл.32 ал.2 ЗКР е дерогирана и в текстовете от [Закона за защита на личните данни /ЗЗЛД/](#), регламентиращ защитата на правата на физическите лица при обработване на личните им данни, доколкото същите не са уредени в [Регламент /ЕС/ 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО /Общ регламент относно защитата на данните /ОРЗД/](#). По отношение на основните понятия лични данни, администратор, обработване на лични данни и др. разпоредбите на [пар.1 т.1, 2, 3, 4 и сл. ЗЗЛД](#) препращат към разпоредбите на [чл.4 т.1, 2 и сл. от Регламент /ЕС/ 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27.04.2016 г.](#)

Съгласно разпоредбите [чл.4 т.1 от цитирания Регламент /ЕС/ 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27.04.2016 г.](#) „лични данни“ означава всяка информация, свързана с идентифицирано физическо лице или физическо лице, което може да бъде идентифицирано /субект на данни/; физическо лице, което може да бъде идентифицирано, е лице, което може да бъде идентифицирано, пряко или непряко, по-специално чрез идентификатор като име, идентификационен номер, данни за местонахождение, онлайн идентификатор или по един или повече признаци, специфични за физическата, физиологичната, генетичната, психическата, умствената, икономическата, културната или социална идентичност на това физическо лице.

В практиката на СЕС се приема, че образът на дадено лице, заснето с камера, представлява „лични данни“ по смисъла на [чл.2, б. „а“ Директива 95/46](#), доколкото позволява да се идентифицира засегнатото лице /[решение от 11 декември 2014 г., Рупел, С-212/13](#), т.22/.

Понятието „обработване на лични данни“ според [чл.4 т.2 от Посочения регламент 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27.04.2016 г.](#) е определено като всяка операция или съвкупност от операции, извършвана с лични данни или набор от лични данни чрез автоматични или други средства като събиране, записване, организиране, структуриране, съхранение, адаптиране или промяна, извличане, консултиране, употреба, разкриване чрез предаване, разпространяване или друг начин, по който данните стават достъпни, подреждане или комбинирание, ограничаване, изтриване или унищожаване. СЕС приема, че в рамките на системата за видеонаблюдение видеозапис на лица, записан върху устройство за дългосрочно съхранение, а именно твърдия диск на тази система, представлява, в съответствие с [чл.2 б. „б“](#) и [чл.3 пар.1 Директива 95/46](#), обработване на лични данни с автоматизирани средства /[решение от 11 декември 2014 г., Рупел, С-212/13](#), т. 23 и 25/.

Съгласно [чл.25з ал.1 Закона за защита на личните данни /ЗЗЛД/](#) обработването на лични данни за журналистически цели, както и за академичното, художественото или литературното изразяване, е законосъобразно, когато се извършва за осъществяване на свободата на изразяване и правото на информация, при зачитане на неприкосновеността на личния живот. С тази разпоредба се дава право да се обработват лични данни при осъществяване на правото на свободата на изразяване и правото на информация, когато е за журналистически цели, за академичното, художественото или литературното изразяване. В тази хипотеза законодателят е предвидил упражняване на правото да се обработват лични данни само за посочените цели в [чл.25з ал.1 ЗЗЛД](#) и при зачитане на неприкосновеността на личния живот. Под „зачитане неприкосновеността на личния живот“ следва да се разбира наличие на баланс на двете равностойни основни права – правото на неприкосновеност на личния живот, елемент от което е правото на защита на личните данни и свободата на изразяване и правото на информация. Преценката за това дали е налице журналистическа цел и баланс на посочените две основни права е конкретна за всеки отделен случай с оглед

на установените обстоятелства.

Противоправно е поведението на журналист, репортер при филмиране, фотографиране, записване и други подобни действия по отношение на физическо лице, без негово знание или въпреки неговото изрично несъгласие за тези действия, освен в предвидените в закон случаи, в които е дерогирана забраната, установена в КРБ за фотографиране, филмиране, записване или други подобни действия по отношение на лице без знанието или въпреки неговото изрично несъгласие. В този смисъл е решение №13/14.09.2021 г. на ВКС по гр.д. №4896/2019 г., IV ГО.

Заснемането на ищеца, респ. публикуването на снимките, без неговото знание, е противоправно поведение. С това поведение са надхвърлени границите на правото свободно да се изразява и разпространява мнение, установено в чл.39 ал.1 КРБ, както и на правото да се търси, получава и разпространява информация съгласно чл.41 ал.1 КРБ. Не са налице данни по делото заснемането на ищеца да е извършено при наличие на изключения, предвидени в закон, в които е дерогирана забраната по чл.32 ал.2 КРБ. Заснемането на ищеца без негово съгласие не е оправдано и с оглед твърденията на въззивника, че същият е публична личност. Процесните снимки не са във връзка с професионална или обществена дейност на ищеца, нито касаят въпроси от обществен интерес, а са свързани изцяло с личния живот на ищеца.

Неприложима в случая е цитираната от ответника разпоредба на чл.13 ал.2 ЗАПСП, тъй като същата касае съгласие на изобразеното лице относно авторските права върху фотографии или др. произведения на изобразителното изкуство.

Съгласно чл.52 ЗЗД размерът на обезщетението се определя по справедливост, като преценката следва да се извърши въз основа обективни и доказани по делото факти. Съдебната практика приема като критерии за определяне на справедливо обезщетение житейски оправданото и утвърденото в практиката обезщетение за аналогични случаи, но съобразени с конкретния случай.

При определяне на обезщетението настоящият съдебен състав съобразява естеството на извършеното деяние - публично, чрез онлайн медия, станало достояние на неограничен кръг от хора, възрастта на пострадалото лице, негативното отражение на извършеното в психо-емоционален план резултат от извършения деликт, отражението на публикацията както в личен, така и в обществен план. Същевременно съдът отчита и фактът, че разпространената клеветническа и обидна информация е засегнала и личното усещане за чест, достойнство и справедливост на лицето и като цяло няма данни да е с дълготраен характер. При определяне размера на обезщетението съдът отчита обстоятелствата, че липсват доказателства изживените нервно-психическо напрежение и притеснения да са в значителна степен, тъй като не са довели до болестни изменения в психиката на ищеца, а са преживени само негативни усещания и неудобства. Липсват категорични доказателства за обективни прояви на психическия тормоз и стрес. С оглед на изложеното, съдът счита, че справедливото обезщетение за претърпените от ищеца неимуществени вреди е в размер на сумата от 2500,00 лв.

Поради изложеното, обжалваното решение следва да бъде отменено в частта, в която е искът за обезщетение за неимуществени вреди е уважен за разликата над сумата от 2500,00 лв. до пълния присъден размер от 10 000,00 лв. Решението следва да се отмени и в частта, в която ответникът е осъден да заплати разноски на ищеца за разликата над сумата от 308,33 лв.

С оглед изхода на делото и направеното искане на ответника на основание чл.78 ал.3 ГПК следва да се присъдят допълнително разноски в първоинстанционното производство в размер на сумата от 552,71 лв., и на основание чл.78 ал.1 ГПК разноски във въззивното производство в размер на сумата от 150,00 лв. С оглед изхода на делото и направеното искане на въззиваемата страна на основание чл.78 ал.3 ГПК следва да се присъдят разноски

във въззивното производство в размер на сумата от 207,50 лв., представляваща адвокатско възнаграждение.

Воден от гореизложеното съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение №2634/15.09.2021 г., постановено по гр.д. №44550/2020 г. по описа на СРС, ГО, 38 състав, **в частта**, в която е уважен предявеният от **В. АНТ. М.**, ЕГН *****, съдебен адрес: гр. София, бул. **** – чрез адв. Е.К., срещу **„Н.М.У.” ЕООД**, ЕИК ****, седалище и адрес на управление: гр. София, ул. ****, осъдителен иск за разликата над сумата от 2500,00 лв. до пълния присъден размер от 10 000,00 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, ведно със законната лихва, считано от 23.08.2020 г. до окончателното изплащане, и **в частта**, в която **„Н.М.У.” ЕООД**, ЕИК ****, седалище и адрес на управление: гр. София, ул. ****, е осъден да заплати на **В. АНТ. М.**, ЕГН *****, съдебен адрес: гр. София, бул. **** – чрез адв. Е.К., разноски за разликата над сумата от 308,33 лв., **и вместо него постановява:**

ОТХВЪРЛЯ предявения от **В. АНТ. М.**, ЕГН *****, съдебен адрес: гр. София, бул. **** – чрез адв. Е.К., срещу **„Н.М.У.” ЕООД**, ЕИК ****, седалище и адрес на управление: гр. София, ул. ****, осъдителен иск с правно основание чл.49 вр. чл.45 ЗЗД за разликата над сумата от 2500,00 лв. до пълния присъден размер от 10 000,00 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, причинени от публикувана на 23.08.2020 г. в електронното издание „Лира.BG“ статия със заглавие „Гаджето на А. му кръшка с блондинка“.

ОСЪЖДА В. АНТ. М., ЕГН *****, съдебен адрес: гр. София, бул. **** – чрез адв. Е.К., да заплати на **„Н.М.У.” ЕООД**, ЕИК ****, седалище и адрес на управление: гр. София, ул. ****, на основание чл.78 ал.3 ГПК допълнително сумата от **552,71 лв.**, представляваща разноски в първоинстанционното производство, и на основание чл.78 ал.1 ГПК сумата от **150,00 лв.**, представляваща разноски във въззивното производство.

ОСЪЖДА „Н.М.У.” ЕООД, ЕИК ****, седалище и адрес на управление: гр. София, ул. ****, да заплати на **В. АНТ. М.**, ЕГН *****, съдебен адрес: гр. София, бул. **** – чрез адв. Е.К., на основание чл.78 ал.3 ГПК сумата от **207,50 лв.**, представляваща разноски във въззивното производство.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред ВКС с касационна жалба в едномесечен срок от съобщаването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____